

Sammanfattning Jordbruk Naturskyddsföreningen 2024

Ett rikt odlingslandskap och hållbara matsystem

Lantbruket och odlingslandskapet påverkas starkt av nuvarande omvärldshändelser och en sådan synlig effekt är allt större fokus på beredskap. Naturskyddsföreningen menar att det är både en möjlighet och en nödvändighet att rusta landskapen för både beredskap och hållbarhet samtidigt. Forskningen visar på detsamma se Mistra Food Futures "[Hållbar Livsmedelsberedskap](#)".

Lantbrukets pressade situation ledde under året till våldsamma protester i EU. Ur den kom en bred dialog, "Den strategiska dialogen" med 29 aktörer kring EUs inriktning för lantbruket i framtiden. Där finns flera goda möjligheter att bygga vidare på ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart brukande. Den tar vi nu avstamp ifrån i vidare arbete inom Sverige och EU. [Summering Strategiska Dialogen](#).

Mat, Mark & Mångfald

Mat, mark och mångfald är Naturskyddsföreningens långsiktiga satsning för att stärka och skapa lokalt engagemang kring mat och jordbruksfrågor i folkrörelsen. Sverige behöver ett robust och långsiktigt hållbart livsmedelssystem med rika odlingslandskap, som förser oss med mat och andra mervärden, samtidigt som det lämnar utrymme för naturen och värnar en mångfald av lantbruk i hela landet. Ett landskap rustat för framtiden.

Mat, Mark & Mångfald är en folkbildnings-satsning för att öka kunskap, bygga broar och skapa lokalt engagemang och förändring i matsystemet.

Under 2024 har vi tagit fram studiecirkel tillsammans med Ekologiska lantbrukarna och Studiefrämjandet och genomfört 2 st piloter och en med det färdiga materialet.

Grästorps var den första piloten som genomfördes som sedan ledde till den aktiva gruppen "Mat & Mångfald i Grästorp", som bland annat uppvaktat kommunen, handlarna och har planer på tillsammansodlingar och att bidra till skolan.

[Lär dig mer om hållbar livsmedelsproduktion i studiecirkel - Naturskyddsföreningen](#)

EU – styrmedel – segrar och bakslag

Bondeprotesterna i Europa i början av året ledde till att EU-kommissionen drog tillbaka lagförslaget om hållbar växtskyddsmedelsanvändning (SUR) och att det gjordes uppluckringar i miljövillkoren inom gemensamma jordbrukspolitiken (CAP).

Naturrestaureringslagen gick igenom i EU (stor seger!) och har nu trätt i kraft. Under 2025 och 2026 kommer arbete pågå hos myndigheterna att ta fram nationella restaureringsplaner.

I mars 2024 anordnade Naturskyddsföreningen en riksdagsfrukost tillsammans med LRF och WWF där vi presenterade gemensamma styrmedelsförslag för biologisk mångfald i odlingslandskapet. Länk till material: [flyer-4-forslag-loggor.pdf](#).

Där vi kan gå fram tillsammans blir vi starka.

En berättelse som flyger...

Efter förra årets rapport om Lantbruket, samhället och den biologiska mångfalden har vi haft olika nationella och regionala träffar för att bygga broar och dialoger kring framtidens matsystem. Vi får positiva signaler att vi syns som relevant aktör i allt fler sammanhang. Exempelvis:

- Inledande föredrag på Tillväxtverkets nationella konferens om Livsmedelsstrategin
- Moderator på Landsbygdsnätverkets nationella möte om Strategiska dialogen

- Regional träff i Skåne 8 mars tillsammans med Länsstyrelsen för en bred dialog om framtidens lantbruk

...som börjar omsättas till konkreta förslag

Utifrån den övergripande berättelsen som har vi under 2024 sjösatt ett antal kunskapsprocesser som syftar till att föda fram allt mer konkreta förslag:

- Innovation för nya värdekedjor: Kretsloppsbasead livsmedelsproduktion. Ett externfinansierat projekt som undersöker företagsekonomiska och sociala förutsättningar, fördelar och utmaningar på resurssnåla lantbruk.
- Scenarioberäkningar på reform av jordbrukspolitiken med hjälp av den ekonomiska optimeringsmodellen [SASM](#).
- Ersättningsmodeller för biologisk mångfald: policyprojekt i samverkan med övriga på Rikskansliet